

es salia

D'ALGAIDA

nº 27 Març de 1.983 preu: 60 ptes.

En CAMESTORTES

UN ANY MÉS, EN CAMES TORTES ÉS EL PROTAGONISTA DE LA NOSTRA PORTADA. ÉS LA TERCERA VEGADA DES DE LA SEVA RESSURRECCIÓ I ESPEREM QUE PER MOLTS D'ANYS EL TENGUEM ENTRE NOSALTRES, CADA VEGADA MÉS VIU I MÉS ANIMAT.

EL MAL TEMPS -FRED, NEU- VA ESSER LA TÒNICA DE LA FESTA; AIXÍ I TOT, LA GENT VA PARTICIPAR I PENSAM QUE AQUEST PERSONATGE TORNA ARRELAR DINS LA NOSTRA VILA.

CAMES TORTES, PER MOLTS D'ANYS!

Editorial

Seguim amb el tema de les eleccions municipals. Si bé és vera que s'estan acostant, també ho és que de moment ens movem a un nivell d'especulacions i d'hipòtesis, que no hi ha res segur, que d'un dia per l'altre es desmenteix tot quant s'havia dit poc abans. Ara bé, tot apunta cap a un número considerable de candidatures que ben bé podrien esser cinc o sis. I potser seria convenient que ens preguntàssim i ens plantejàssim si això és bo.

D'entrada pot semblar estrany que aquest fenomen es produeixi quan a nivell d'Estat els resultats electorals indiquen una tendència cap a un bipartidisme. Un bipartidisme que, si bé funciona a bastants de països democràtics d'Europa més o manco satisfactòriament, no sembla que sigui la millor solució al nostre Estat on trobam unes condicions ben diferents i que aquí seria molt llarg d'analitzar.

A nivell local pareix que aquesta dispersió del vot, que tot fa pensar que es produirà, és contraproduent i perillosa; les raons que podríem adduir són moltes, però, posats a esquematitzar, indicariem les següents:

1) Es crea una confusió grossa entre la gent, perquè les diferències d'un programa a un altre moltes vegades són mínimes i difícils d'entendre com no sigui per aquelles persones que viuen intensament la política.

2) En conseqüència, es fomenten els personalismes. Més que uns programes de partit o de candidatura, es tenen en compte les persones que figuren a la llista. I, si bé és evident que les persones són importants i que s'ha de valorar la credibilitat que ofereixen, no tot s'ha de basar en aquest detall. Sembla que, de fet, serà així.

3) Moltes de les diferències entre partits, -que són lògiques i estan justificades a nivell d'Estat-, ja no ho són tant dins un Ajuntament, sobretot tractant-se d'un poble petit com el nostre. Si realment interessa treballar pel bé del poble i per dur a terme unes millores, les diferències ideològiques entre partits més o manco afins s'haurien de poder superar.

i 4) No és probable que una llista tenguí majoria absoluta; per tant, seran necessàries les coalicions, i les possibilitats de governar i fer reformes i millores amb eficàcia poden veure's sèriament afectades. A més que resulta gairebé inevitable el comentari de la gent: "si no es posen d'acord ara, què faran després?"

Som conscients que tot aquest raonament s'hauria de matisar molt, però l'espai de què disposam no dóna per a més. Simplement volem acabar recordant un perill d'aquesta fragmentació -perill que ja apuntàvem a l'editorial anterior-: el de caure en la confrontació personal. Pensem que, quant més es dispersa el vot, més valor té i s'haurà de lluitar acarnissadament per guanyar-se els votants indecisos. El risc d'arribar als insults i a la difamació augmenta; i basta poca cosa per encendre el foc. Recordem els versos de Fra Anselm Turmeda:

De poca brasa certament
se fa gran foc, i molt ardent;
així d'un mal parlament
ixen grans bregues.

Escrits l'any 1,398, aquests "amonestaments" no han perdut gens de la seva vigència.

L' Ajuntament D' Algaida

INFORMA

Transcrivim la circular que aquests dies s'ha repartit pel poble amb motiu de l'entrada en funcionament del Servei de recollida de fems. Diu així:

Als Algaidins, Pineros i Randinos:

Aquesta circular és per anunciar-vos que dia 1 de març es posa en marxa el SERVEI DE RECOLLIDA DE FEMS i per donar-vos a conèixer les normes que crec més significatives perquè tengui un correcte funcionament.

Els dies i hores que aquí vénen assenyalats són provisionals pel mes de març. A principi d'abril es fixaran els definitius i si hi ha modificacions l'Ajuntament ho anunciarà amb suficient antelació.

El Batle: Joan Ramis.-

RESUM DE LA NORMATIVA GENERAL (Plec de Condicions i Ordenança).

1- AMBIT DEL SERVEI: Els Recintes Urbans d'Algaida, Pina i Randa.

2- CARACTERISTIQUES DEL SERVEI: Es recolliran, transportaran i eliminaran els fems i residus procedents de vivendes, comerços, indústries, establiments públics, mercats i escombrador municipal, situats en el Casc urbà afectat al padró.
No es recolliran els bagatges d'obres privades o públiques.

La recollida tindrà lloc tres vegades per setmana: DILLUNS, DIMECRES I DIVENDRES a les 18'30 (començarà) a Algaida, Pina i Randa.

(Aquests horaris són provisionals. El mes d'abril s'anunciaran els definitius).

Es recolliran els residus sòlids (fems) que es trobin a les aceres o al costat de les façanes. Hauran d'estar dins bosses de plàstic o poals amb tapadora.

3- OBLIGACIO DE CONTRIBUIR: La prestació del servei té la condició d'obligatòria i general, (és a dir, contribueixen totes les cases, tant habitades com no, tant si treuen el fems com si no).

4- SUBJECTES PASIUS: La taxa recau sobre les persones que poseeixen, per qualsevol títol, vivendes locals on es presti el servei. (Sustituts del pagament són els propietaris que ho podran fer repercutir als llogaters).

5- BASES I TARIFES: (Encara no tenim els totals del que costarà, però podem anticipar que per a les vivendes serà aprox. 1.500 ptes/any, els comerços i indústries aprox. 3.000 ptes/any i els restaurants aprox. 7.500 ptes/any).

6- PADRONS I COBRANCA: Cada any es formarà un padró que s'exposarà al públic u efectes de reclamacions. La cobrança serà anual.

Algaida, 24 de Febrer de 1983.

APROVACIO PRESSUPOST ORDINARI

Al Ple de dia 24 de febrer es va aprovar el pressupost ordinari per a l'any 1983. El mes qui ve vos ampliarem i detallarem aquest pressupost. De moment, vos anticipam que els ingressos prevists pugen 24.938.000 pts.

m'han dit que diuen

N'hi ha que no veuen molt clar que a Algaida hi hagi tantes llistes com se diu, per ses municipals. Un deia que sí, que sembla que hi hauria d'haver al marco 5 llistes: PSOE, PSM, UM-CDS, AP, i pineros. Però, deia aquest, quan un veu que es partit des govern ha d'anar de casa en casa cercant gent, i encara no ha trobat els qui voldria, vol dir que hi ha poca eufòria.

Una anècdota que pot demostrar un sentit de s'humor molt gran (o molta mala llet), és que, mos digueren, els del PSOE anaren a cercar a tots els d'ucedé l'endemà d'haver-se dissolt es partit. Així ho sentirem a sa sortida d'un "pleno".

Un que feia "política-ficció" deia: si es pineros fan una candidatura, i tot Pina la vota, es pot donar el cas de que treguin majoria, si els altres fan 4 llistes. Aleshores, mos trobaríem amb un poble petit que governa es gran.

Això és "política-ficció", i possiblement no succeirà així, però alerta si ses coses segueixen endavant (i hi segueixen) amb s'assumpte des camp de futbol.

Resulta que s'Ajuntament comprarà (o ha comprat ja) unes terres per fer un camp de futbol, a Pina. Llavors, a Algaida, tendrem un camp de futbol "Municipal", és de Pina. I, en conseqüència, quan es demani una subvenció de sa Federació o des Consell, tots es dobbés aniran a parar a Pina.

I a Algaida, mentres-tant, tendrem un camp de futbol amb uns problemes de conservació i de manteniment, pel que no es podran demanar subvencions, perquè a un poble amb un camp municipal, no es podran donar dobbés a un camp privat o particular, havent-n'hi un de municipal.

Això sí, una vintena de persones, els "fundadors", seguiran essent els "salvadors" del futbol algaidí.

¿Per què no parlam un poc de coses més alegres? D'En Cames Tortes, per exemple. Es dijous llarder sa Plaça era una festa: al.lots, i bastanta gent gran, animant sa Plaça. I es vespre, unes noces ben alegres i "sonades".

En sentirem un que deia que aquesta festa ja està totalment recuperada: si pensau que enguany es va fer en dissabte, i amb un temps infernal (pes fred), i hi hagué molta gent, vol dir que es poble vol aquesta festa.

Perquè sa festa no podia anar millor: bastants de desfressats i molt originals, un judici que va distreure i divertir es personal... Això sí, sempre es pensa que hi hauria d'haver més gent desfressada, i sa Banda hauria d'haver tocat un poc més, sobretot per sa Plaça.

Un problema que s'ha de resoldre aviat és veure si s'ha de fer en dissabte o en diumenge.

Es mes passat parlàrem d'un parell de conferències, per Sant Honorat, Idò es dijous llarder n'hi hagué una, organitzada pes Consell i S'Ajuntament, a sa Biblioteca de s'Ajuntament. La conferència, que tractava de "Planificaió Familiar", feta per un sicòleg de Ciutat, va esser molt interessant, però... Sempre hi ha qualque "emperò..." Hi hagué UN assistent. Sí. ho heu entès bé: una persona anà a sa conferència. A més, hi havia: sa bibliotecària, es concejal de cultura, es director de Ses Escoles, i un empleat (o empleada) que va obrir sa Casa de la Vila. N'hi ha que trobaren a faltar qualcú de s'Associació de Pares, per exemple, ja que el tema tractava d'educació d'infants.

Un que s'estiu passat va tenir problemes d'aigua comentava damunt Plaça que si s'ha de racionar s'aigua no és pel mes d'agost o juliol, sinó a partir d'ara.

Algaida davant les eleccions

Ja va fer bé el jutge d'En Camestortes quan el va acusar de que a Algaida el tema de les llistes per a les properes eleccions municipals està molt confús, que públicament encara no se sap quantes n'hi haurà, i quina serà la gent que les formarà.

En principi pareix que tres llistes són segures: AP, PSM i una d'Independents de Pina. Aquesta de Pina és molt lògic que se presenti, ja que Pina té els vots suficients per treure, amb un poc de sort, dos regidors pineros, cosa no gaire probable si es presenten dins candidatures d'Algaida. Hem de tenir en compte que Pina, aquests darrers anys, ha tengut una autonomia econòmica i administrativa, disposant d'un pressupost propi que li ha permès fer tota una sèrie de millores que d'altra manera no hauria pogut fer. Si volem fer justícia, hem de reconèixer que el grup d'Independents d'Algaida, juntament amb el regidor i l'Associació de Veïns de Pina, han estat els qui han fet possible això. S'ha avançat més ara en quatre anys que abans en quaranta.

Sabem que AP fa passes per perfilar la seva llista electoral, que ha tengut una sèrie de reunions i pareix esser que hi ha qualcú, que darrerament ha fet durros, que està molt interessat en anar de cap de llista; de totes maneres, tot això són rumors.

El PSM darrerament ha reunit els seus militants i ha elaborat un pla d'actuació per tal de confeccionar la seva llista electoral. Encara no tenen la llista feta, però pareix esser que estarà formada per militants i gent independent. Sembla que ja han descartat la possibilitat de tornar a participar en la formació d'una candidatura independent.

En quant a altres possibles llistes, podem dir que per un o altre motiu, les previsions no són molt clares.

Per una banda tenim la UM que encara no se sap si està constituïda a Algaida. Podria fer una llista amb la gent d'UCD i del CDS. Sabem que s'altre dia els d'UCD, o millor dit ex-UCD, feren un sopar de porcella amb anfs, però no sabem si era per parlar de llistes o per fer el funeral del partit. Si superen les desmoralitzacions i els ja tradicionals canvis de partit és possible que formin llista.

Per altra banda, tenim el PSOE. Aquest partit ja fa molts de mesos que cerca per tot arreu, amb una insistència i una paciència somerina, gent per formar l'agrupació d'Algaida i, conseqüentment, la llista electoral. Pareix esser que els promotors han rebut moltes carabasses i que en Fèlix Pons i en Gori Mir ja han fet camí de tants de viatges al nostre poble. Sabem que l'altre dia el diputat Gori Mir, presentat per uns quants de pesoeros que l'acompanyaven, feren una reunió amb els dirigents de la Cooperativa. Que van fer-los oferiments interessants sí la Cooperativa com a tal posava una persona dins la llista del PSOE; la resposta dels dirigents va esser molt clara en manifestar-los que la Cooperativa era una empresa pluri-partidista i que per tant no es posarà a favor de cap opció política. Va esser una patinada d'en Gori Mir, que creim que no se pot repetir: pretendre que la Cooperativa doni recolzament a la seva candidatura, ja que això és ignorar o no respectar els principis bàsics cooperatius de l'Aliança Cooperativa Internacional.

Suposam que d'aquí a un mes, quan torni sortir Es Saig, moltes de coses s'hauran clarificat i que ja podrem parlar d'una forma més segura de la composició de les diverses llistes.

DEU

I LES NOSTRES IMATGES DE DEU.

Darrerament m'ha tornat succeir: topar-me amb gent, amb persones que conec i que aprecio i trobar-me davant la seva no-creença o fort interrogant/dubte en un Déu en qui jo tampoc hi podria creure.

Ha estat recordar-me novament la imatge que jo tenia de Déu a la meva infància i anys joves. La imatge d'aquell Déu, a mi, ja no em serveix; més bé, em fa nosa, em molesta. I em sap greu que contínui provocant rebuig en uns o en uns altres.

Un Déu enfrontat o gelós de la responsabilitat de l'home? Un Déu tapaforats de lo que els homes no sabem o no volem fer? Un Déu que regala miracles per tapar les injustícies que uns homes provoquen damunt uns altres homes? Un Déu absent, enlairat, llunyà d'una terra i d'uns homes que la trepitgen? Un Déu recelós d'una ciència i d'una tècnica? Un Déu tancat darrera paraules inexplicables, misterioses? Un Déu poderós davant un home dèbil? Un Déu comptable sever?

Deixau-me dir dues coses:

1.- Necessitam (sempre!) analitzar, cercar el perquè se'ns donava o dóna aquella imatge de Déu: quins interessos hi havia darrera, quina manca de cultura o d'informació, qui se n'aprofitava, quina educació recolzava, etc.

2.- Tirar la imatge o enfonsar la seva peana, no és gaire difícil. Sí que ho és, i molt més important, fer l'esforç de recercar qui hi havia darrera: quin és aquell Déu que uns homes/uns interessos ens havien amagat, ens havien disfressat.

---Potser el camí de recerca ens faria arribar a petits credos molt senzills, de poques paraules, de petites i constants bones obres.

Solcar

ELECCIONS . . . JA?

encara que paresqui que quasi ningú està fent res per a unes eleccions, encara que el silenci sigui la paraula més clara, encara que sembli que mitjan maig és molt enfora...

crec bo posar per escrit un punts que m'han voltat pel cap i que, potser, vagi bé tenir-los com a fites per aquells moments:

1.- Sempre serà més important sobre lo que un ha fet que no lo que promet que farà.

2.- Si qualcú promet fer feina pel bé del poble, no feia falta esperar unes eleccions o sortir-hi elegit: en podia fer abans.

3.- Voler fer bé al poble suposa treballar, dedicar-hi temps, humor, ganes i sobre-ne.

4.- Podem ser adversaris, però no enemics: els qui no destrien les partions sols intentaran enfonsar lo que altres facin, per bo que sia.

5.- Insults, travetes, calúmnies... no és llenguatge ni forma d'actuar ni humana ni política.

6.- No basta que surti un bon Batle o un bon President... Necessitam un bon Ajuntament i un bon Consell: qui va davant i qui té darrera i al seu costat.

7.- Hi ha feina de balcó i grans paraules i feina de despatx per trobar les paraules que facin rodar i tirar endavant lo que el poble necessita (i que des d'el balcó han promès).

8.- L'Ajuntament és d'un poble i per a un poble; el Consell de Mallorca és de Mallorca i per a Mallorca: si es comença des d'altres llocs i són més importants altres persones... comanden uns altres i votarem uns altres.

(segueix a la plana següent)

SOLCAR. (acabament)

9.- No basta ser un home bo per ser un bon polític; però els polítics, per ser bons polítics, necessiten ser, també, homes bons.

10.- aquest cadascú el posarà

quan voti
i quan continuï fent política
(esperem que bona!)
per a tot un poble.

Toni Garau

NOTÍCIES D'ARXIU

L'any 1.875 moria a Algaida D. Miquel Mulet i Cerdà, prevere i vicari de Randa, als 37 anys d'edat. Al seu testament feia hereva la seva cosina Joana Anna Cerdà i Garau que moria pocs anys després, per l'agost de 1.882, als 32 anys, fadrina.

El testament de dita Joana Anna Cerdà inclou una clàusula que diu així (traduïm del castellà):

"Per complir la voluntat del seu difunt cosí D. Miquel Mulet, prevere, mana que sigui venuda públicament o privadament la terra anomenada Binicomprat i el seu producte s'invertesqui en l'adquisició d'una casa per a les monges de la Caritat, i si ja la tenguessin s'invertesqui dit preu en obres de la mateixa casa a judici dels marmessors; i si per qualsevol motiu deixassin d'existir a Algaida dites monges de la Caritat o millor dit Agustines que avui hi resideixen, la quantitat que s'hagués gastat en dit fi s'invertesqui una tercera part en llimosnes als pobres d'Algaida, altra tercera part en oficis a la mateixa i l'altra tercera part en robes i ornaments de la mateixa Parròquia.

Mana igualment que siguin venuts els trossos de terra Sa Comuna i Son Bernat Reus tant en pública subhasta com privadament i el seu producte s'invertesqui segons les instruccions que els tenc comunicades d'acord amb els encàrrecs del meu difunt cosí D. Miquel Muler, prevere".

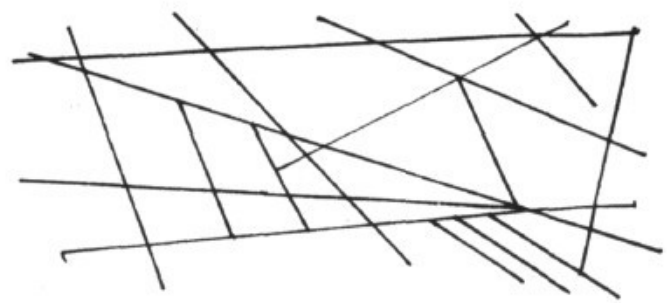
Hem cregut interessant donar-vos a conèixer aquest document que té cent anys justs. Recordareu que fa pocs anys, el 1.978, les monges agustines celebraren el centenari de la seva estada a Algaida. És probable que durant uns anys estassin instal·lades provisionalment a una casa i que el donatiu que figura a aquest testament permetés la construcció del convent que existeix avui en dia.

De l'Arxiu de Can Mulet transcrivim una fulla curiosa que explica el règim de vida que es duia a un convent o seminari. La copiam tal qual, només li modernitzam l'ortografia.

No està firmada i, per tant, ignoram si és un frare o un estudiant qui l'escriu. Tampoc du l'any, però amb bastant de seguretat la podem situar cap al 1,780-1.790. Diu així:

"A les 5 mos aixecam, a les 5 i mitja mos posam en oració ajonollats fins a les 6 i mitja; després anam a resar hores i estam cosa de tres quarts, i després anam a missa i són 3, cada missa dura tres quarts; després mos posam en oració una hora, i ja són circa les onze; en tocar les onze anam a fer examen i davallam a dinar; després d'haver dinat, ve el Superior a lo aposento i parlam mitja hora de coses espirituals, de les meditacions que havem tingudes en les dues hores d'oració; a les 2 toquen vespres i estam mitja hora o tres quarts; després mos posam en oració i estam fins circa les 3; després mos posam a llegir lliçó espiritual fins a les 4; de les 4 a les 5, una hora d'oració; de les 5 a les 6, lliçó espiritual; de les 6 a les 7, matines i laudes, després a sopar; sortint de sopar, un quart de conferència espiritual, després a examen de consciència mitja hora ajonollats en lo oratori; sortim a les 8 i mitja i a les 9 havem d'estar colgats i llum apagat."

- Bon programa.

Noticiari

SOCIETAT DE CAÇADORS

Dia 5 de març se celebrarà Assemblea General Ordinària a Sa Portassa a les 9'30 del vespre.

L'ordre del dia és:

- Estat de comptes.
- Realitzacions temporada.
- Precs i preguntes.

La Junta Directiva recorda als socis la importància d'assistir a la reunió donat l'interés dels temes que s'han de tractar:

- llicències i seguros per l'any qui ve.
- apertura i acabament de la temporada de caça.
- re població.
- quotes per l'any qui ve.

L'endemà de l'Assemblea, el diumenge dia 6, es farà el dinar de fi de temporada a Sa Portassa.

Donam la benvinguda al metge nou, Dr. José Ortiz Bolinches, i li desitjam que es trobi bé a Algaida. Per part nostra, farem tot quant poguem per estar bons i donar-li poca feina. Ara que ell no dona bon exemple perquè, segons les nostres notícies, arribar a Algaida i agafar un grip va esser tot u.

Per cert que aquesta nota ens permet oferir-vos un comentari o "xeremiada" que va sortir a la revista "L'Ignorància" de dia 15 d'octubre de 1.880; fa, per tant, cent anys. La fotocopiam i la vos presentam tal com es va publicar:

Se fa present a n'es metges, que si n'hi ha cap que vulga anà a Algaida a polsá y medicá ets algaydins malalts, y guañá 999 pessetes cad' any, ara es bona ocasió.

A n'es qui vaja d'axò, ets algaydins li prometen formalment, tots plegats y cadascú per ell, que malavetjarán a doná a n'es metge tan poca feyna com los sia possible.

Qui'u vòl, que li vaja, y s'entendrà amb eils.

III FUMADA DE SANT HONORAT

El passat dia 15 de gener es va celebrar al Poliesportiu la III Fumada en modalitat lenta coincidint amb la Festa de Sant Honorat. Baix de la Presidència d'un Conseller del Consell Insular, el Batle d'Algaida, el Comandant de la Zona de la Guàrdia Civil i el President del Club España, es va iniciar la vetlada amb una torrada de sobrassada i botifarrons per continuar amb la Fumada que hem dit. Es varen inscriure 125 fumadors dels quals assistiren 96.

Cada participant va fumar 3 grams de tabac BORKUN RIFF.

La festa va esser un èxit rotund; a més dels participants, hi havia un centenar d'espectadors.

Els resultats foren els següents:

Vencedor de la categoria masculina:

Tòfol Vidal (1h. 29 m)

Vencedora de la categoria femenina:

Antònia Vich

Hem de donar l'enhorabona a l'Organització i recalcar que hi va haver un obsequi per a tots els fumadors els quals manifestaren la seva alegria i satisfacció.

SEMPRE, SI ES MEU CAP GOVERNA,
EN MALLORQUÍ GLOSARÉ,
QUE QUI BONA LLENGO TÉ
MAL FA SI EN CERCA D'EXTERNA.

Manuela de los Herreros

1.845-1.911

NOTICIARI DE L'OBRA CULTURAL

Enguany per tercera vegada, es va celebrar la Festa d'En Cames Tortes i malgrat una sèrie d'inconvenients que posaven la festa en perill, aquesta es va dur finalment i afortunadament a terme.

En primer lloc pensam que l'organització ha d'anar a càrrec de l'Ajuntament; això no vol dir que l'Ajuntament no pugui delegar l'organització de la festa a qualsevol entitat o grup mentre la subvencioni, però mai la idea ha de partir del grup organitzador perquè és una festa de tot el poble, Així i tot agraïm la subvenció per cubrir les despeses econòmiques de la festa rebuda de la Corporació Municipal.

Aquest any la festa va ser en dissabte degut principalment a que la Banda de Música d'Algaida el diumenge havia d'anar a Sa Rua de Ciutat. ¿Ni l'Ajuntament ni Sa Banda de Música recordaren que el mateix diumenge era la festa d'En Cames Tortes?.

El judici es va celebrar el Teatre i no a la Plaça com és tradicional perquè feia molt de fred; és cert que això no és una justificació, perquè, faci fred o faci neu, una festa tradicional és una festa tradicional.

I ja que xerram del judici hem de dir que va ésser molt bo. Els que el representaren ho feren de primera i varen tocar tots els punts conflictius: Ajuntament, fàbrica d'asfalt, esglèsia, enllumenat públic, etc... La gent va riure de bon grat.

Enhorabona als actors i a la gent que anava desfressada, part fonamental de la festa, que va ballar a les totes i s'ho va passar molt bé, perquè quan va acabar de tocar la banda de música s'hi posaren els joves del conjunt que per cert animaren d'allò més.

!Visca en Cames Tortes!

A veure si l'any que ve es torna celebrar, i que sigui del gust de tothom.

Vos recordam que cada dissabte al teatre de 7 a 8 hi ha un curset de ball, de bot i d'aferrat.

AQUÍ S'ESCOLA

Com a resposta a una convidada d'Es Saig, ens hem decidit a col.laborar en aquesta simpàtica revista del nostre poble i, encara que som conscients de les nostres limitacions, tenim una gran il.lusió depositada en aquesta nova experiència, que ens ofereix la possibilitat de donar-vos a conèixer les nostres coses, algunes de les notícies relacionades amb l'Escola, alguna de les activitats que realitzam, etc.

Amb l'esperança de trobar una gran comprensió davant les possibles equivocacions que, amb tota seguretat, tendrem, vos donam les nostres gràcies i, tot seguit, començam aquesta nova aventura.

XX DIA ESCOLAR DE LA NO-VIOLENCIA I LA PAU

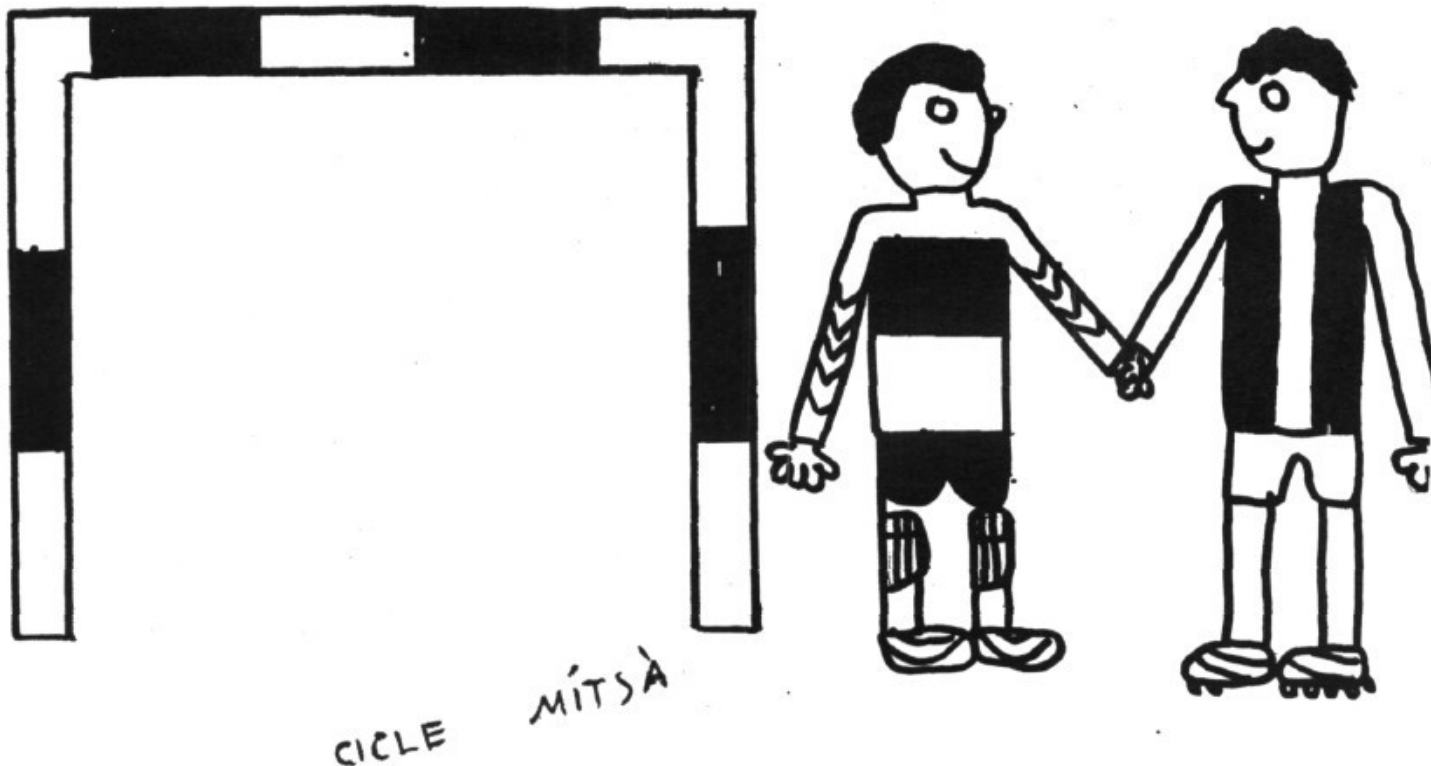
A totes les persones nos agradaria que per tot el món hi haguess PAU y No-violència.

Noltros veim que per es telediari hi ha molts de seqüestrats, accidents i assassinats, guerra per molts de llocs, etc.

Es nostro mestre nos va explicar un parell de coses sobre no-violència i PAU i un parell més sobre sa guerra, accidents, etc.

També vàrem fer unes frases sobre això i uns dibuixos que els tenim a sa nostra classe.

Noltros sabem que a vegades no hi ha llibertat ni PAU, per això hem fet a sa classe totes aquestes coses.

ELS DARRERS -DIES i EN CAMES TORTES

Per el dijous llarder varem anar a s'escola
disfressats

i nos varen donar una bossa amb paperines i caramel.los i això va esser un regalo de s'associació de pares i quan va haver acabat la festa de s'escola vàrem anar a sa Plaça a veure penjar en Cames Tortes. Després, dissabte a les sis de s'horabaixa, anarem a sa Plaça per dur-lo en es Teatre i matarlo i ja allà el varen jutjar. El jutge deia que havia fet moltes pintades i síquies per aquí i per allà i que feien pagar molt de ses faroles... El varen treure a defora, el varen posar dret i dos angels el varen matar i el varen posar a dins un baul i va començar es ball. Hi havia sarau per llarg.

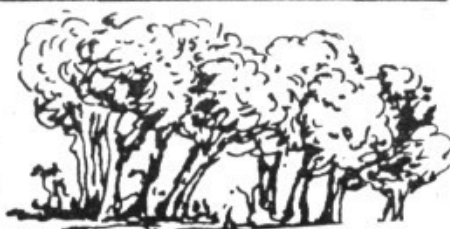
Per Sant Macià, l'oronella ve

i el tord se'n va.

Pina

PARROQUIA DE SANT COSME I DAMIA DE PINA.

BALANÇ ANY 1.982 a 31 de desembre:

<u>Entrades 1.982</u>		<u>Sortides 1.982</u>	
Col.lectes ordinàries	184.413	Obres	588.891
Donatius obres i almoines	52.718	Amortitz. préstecs	50.000
Serveis (matr.-funerals)	7.865	Interessos 11%	22.000
Altres entrades	4.950	Gastos funcionament	30.612
TOTAL entrades feels	249.946	Conservació edificis	27.322
Préstec Caixa diocesana	400.000	Desplaçaments frares	33.000
Préstec franciscans TOR	<u>130.000</u>	Activitats pastorals	<u>24.961</u>
TOTAL ENTRADES	779.946	TOTAL SORTIDES	776.786

Saldo actual: 56.678

El deute de les obres a 31-12-82 és de 458.000 ptes; per pagar aquest deute s'hi destinen les col.lectes del primer diumenge de cada mes i les aportacions voluntàries dels feligresos.

La contribució dels pineros a l'església diocesana i universal durant l'any 1.982 ha estat la següent:

Gener 1.982, campanya de la fam	13.539
Octubre 82, Domund	10.100
Maig 82, Mallorca missionera	7.684
Viatge del Papa	5.157
Altres col.lectes	<u>6.291</u>

TOTAL 42.771 ptes

Dia 13 de febrer d'enguany a la campanya de la fam es recaudaren 15.850 ptes.

COMENTARI: LA CAÇA

Segons pareix, de conills n'han quedat i estan fent matx en els sembrats dels baixos de Pina; s'han menjat un bon grapat de quarterades a les voreres dels pinars. Els pagesos van bastant empipats i qualcun ja ha dit que es farà caçador. Es dels anys que més perjudicis estan causant a l'agricultura.

Les perdius sembla que no són tan nombroses com els conills. Hem sentit caçadors que comentaven que ara que és temps de veda seria convenient que s'amollassin colles de perdius per repoblar la caça a Pina; però creim que encara no serà enguany que se n'amollin, perquè ja fa un parell d'anys que se'n parla, però no arriben a repoblar. A lo millor som un poc pessimistes, però lo que veim és que a l'hora d'agafar l'escopeta per anar a matar perdius tothom és bo; ara a l'hora de pensar en protegir la caça i repoblar-la tots fan anques enrera, i això tenint en compte que és pel seu propi benefici. A veure si es posen d'això tenint en compte que és pel seu propi benefici. A veure si es posen d'acord els socis dels vedats particulars i els del vedat comunitari i repoblen un poc de perdius; tal vegada llavors no sentirem els comentaris que tan espesses vegades sentim: "i de cada any n'hi ha manco, de perdius", "arribarà que per trobar-ne una de perdiu haurem de recórrer mig terme".

Així és que, com molts, crec que si els mateixos caçadors no protegeixen la caça i, en lloc de només matar-la sense to ni so quan és la temporada, en temps de veda no fan més que parlar dins els cafés de si n'hi haurà moltes o poques de perdius la pròxima temporada, poca cosa fareu perquè n'hi hagi més. Teniu en compte que lo que sembrareu -repoblareu- enguany ho recollireu -caçareu- l'any qui ve; així és que manco parlar-ne i més protegir-la repoblant, perquè lo que no es pot fer és voler-ne matar més que no en neix i sura.

(segueix a la plana següent)

PINA. (acabament)

ESPORTS: Dia 19 de febrer s'inaugurà el Torneig de Futbet a Lloret on hi participen 10 equips, entre ells el de Pina, que per començar creim que va aconseguir un bon resultat: "Tomeu Boys" 4 - C.F. Pina 4. Així és que ànim als jugadors i seguidors.

ROBATORI: Els lladres ja no saben a què s'han d'aferrar: una trentena de cossiols se'n dugueren de Can Putxet. Més que el valor econòmic de lo robat, compta la feina que dur pujar els ramellers; i si no, demanau-ho a les dones.

DEFUNCIONS: Dia 9 de febrer moria Madò Joana Aina Coll Jaume als 65 anys d'edat. Dia 15 de febrer mos deixava l'amo En Rafel Martorell Martorell als 85 anys. En pau descansin!

XESC OLIVER

ES SAIG

Bolletí de l'Obra Cultural
d'ALGAIDA
mensual D.L. P.M. 495-1980.
dirigeixen: Delfi Mulet
Francesc Antich
administra: Llorenç Oliver
fotografia: J. Balaguer
dibuixen: Jaume Falconer
Joan Valent
mecanografia: Mireia Mulet
col.laboren: Andreu Oliver
Pere Mulet
Jaume Balaguer
Antònia Ramis
Joan Trobat
Joan Mulet
Cat. Martorell
Xesc Oliver
Antoni Garau
Domicili: Rei, 1. ALGAIDA
ES SAIG només es responsabilitza de l'EDITORIAL.
Imprimeix Apóstol y Civilizador. PETRA.

HAN NASCUT

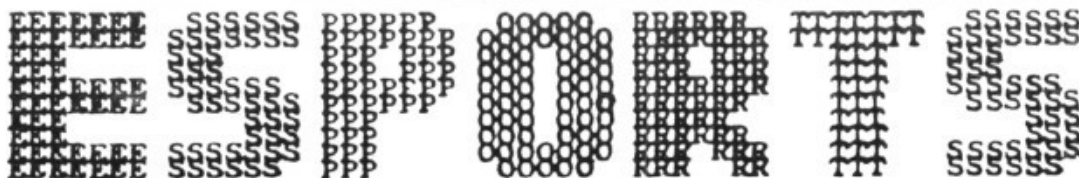
MES DE GENER:
dia 30: Maria Garcies Sastre, filla de Jaume i Margalida.
MES DE FEBRER:
dia 23: Guillem Sastre Canyelles fill de Miquel i Maria.

HAN MORT

-27 de GENER
Maria Amengual Puigserver
81 anys
-14 FEBRER
Petra Oliver Fullana
61 anys
-15 de FEBRER
Rafel Martorell Martorell
83 anys
-16 de FEBRER
Coloma Sastre Fiol
82 anys
-18 de FEBRER
Rafel Fullana Mulet
87 anys

Llengo que els meus vells parlaren
i jo sempre vull parlar;
pura et desig conservar
així com ells te deixaren.

Bé pot dir empagaït
que en poc té sa seva terra
qui sa llengo pròpia enterra
dins sa tomba de l'oblit.

FUTBOL

Respecte a l'equip de Primera Regional, aquesta segona volta ha començat malament: de vuit punts disputats només s'ha conseguit guanyar-ne dos. Aquests són els resultats:

- Molinar-Algaida 1-0
- Algaida-La Real 0-0
- Independent-Algaida 4-3
- Algaida- Pollença 3-3

Destaquem el canvi d'entrenador després que en Mateu Llull es despedís a causa d'unes divergències amb la directiva.

Actualment el "míster" és en Toni Mudoy que intentarà donar als jugadors moral i ganes de continuar aquesta temporada; una temporada que, malgrat als darrers resultats, és bona sobre tot si tenim en compte les baixes per sanció i per lesions.

L'equip de Juvenils ha obtingut els següents resultats:

- Porreres-Algaida 2-0
- Algaida-Olímpic 0-1
- Ses Salines-Algaida 0-0
- Algaida-Consell 3-1

Estan situats a mitjan classificació, un poc més avall, però de moment sense perill de descens. Esperam que amb un parell de bons resultats es pugin posicions i la classificació reflexi la més que mitjana qualitat d'aquesta plantilla d'al.lots.

Els infantils continuen amb els resultats de sempre; fan bons partits encara que els gols els facin els contraris. Van classificats els segons dels darrers i entre ells diuen que l'any qui ve poden fer un bon paper.

Es veterans de Sa Talaieta en quant a resultats darrerament van per l'estil dels infantils. Amb el Ca Na Paulina ("líder") perderen 3-0. Els altres resultats són:

- Sa Talaieta-B.R.Jaume 1-3
- Serafin- Sa Talaieta 2-0

Es veu que aquest any 83 no mos ha duit molt bons resultats; al manco, de futbol.

CICLISME

Durant aquest mes de març comença sa temporada de ses bicicletes i pes nostre poble no podia començar millor en quant a proves.

En primer lloc, els dies 12 i 13 es disputa el Trofeu Andreu Oliver, prova ben interessant i lligada al nostre poble que serà d'interés pels aficionats.

Dia 26 es disputarà el II Trofeu Restaurant Sa Talaieta. Una prova que, després de l'èxit de l'any passat, torna amb ganes de potenciar aquest esport a la nostra vila.

L'itinerari d'aquesta carrera es: Sortida de davant Sa Talaieta, Montuïri, Randa, Algaida, Punta Son Gual, S'Aranjassa, Lluçmajor, Porreres, Montuïri, Algaida, Sta. Eugènia. Pun-tiró, Son Ferriol, Algaida. Un total de 105 Kms.

Aquesta carrera està reservada a sa categoria d'aficionats, categoria on militen els nostros corredors en B. Mas i en J. Trobat. A tots dos els desitjam molta de sort davant aquesta temporada que comença.

BILLAR

Es Bar Amengual és escenari cada dia (excepte dimarts i diumenges) del Campeonat de Balears de Billar al Quadre. A sa fase preliminar hi participaren sis algaidins i quedaren classificats per sa fase final dos d'ells: en Tomeu Perelló ("Vistós") i en Bernat Llopart "Blanc".

Aquesta fase promet ésser interessant ja que es reuniran, juntament amb els nostros dos paisans, els vuit millors billaristes d'aquesta modalitat de ses Illes. Desitjam sort i punteria an en Toneu i en Bernat.

També, i referent an es billar, s'està preparant un torneig per jugadors locals organitzat p'es socis que compraren sa taula de billar des Bar Amengual.

Joan Trobat

UNA XERRADETA... (acabament)

ses peces sudamericanes les comprarem a "Galerias Preciados", ja que no tenim doblers per anar al Perú, i ses peces de Canàries les encarragarem a Palma a "Art-Espanya".

Durant es vostros viatjes te deus haver format una opinió sobre sa situació actual de sa ceràmica popular? Com la veus?

Sa ceràmica popular va tenir un gran auge, se va posar de moda arran de sa publicació des dos llibres esmentats més amunt, però va durar poc, i una vegada passada aquesta època d'or, ara ha decaigut novament, de tal manera que podem dir que sa seva situació és llamentable, té tendència a desaparèixer. I això per tres motius: primer, perquè sa ceràmica popular no s'utilitza, ja que és més cara i dura manco que és plàstic; segon, perquè tots es gerrers són persones velles i cada any se'n moren uns quants, sense que no hi hagi ningú que els substituï qui en sa seva feina; i tercer, perquè hi ha una degeneració de formes. Explicaré això darrer: es gerrers fan més peces que abans, però no ses mateixes formes; ara fabriquen peces per adornar, i això és sa cosa que te volen vendre, no ses que feien abans, perquè no les troben hermoses. Crec, dissortadament, que d'aquí uns pocs anys sa ceràmica popular, s'entén vertaderament popular, haurà desaparegut totalment.

I sa situació de sa ceràmica mallorquina és també tan greu?

Sí, és sa mateixa que he explicat a sa pregunta anterior, I he de dir que hi ha dues peces tradicionals mallorquines que encara s'utilitzen, ses olles i ses greixoneres, però ses altres formes tradicionals nostres se van perdent. Per exemple, una gerra d'ara no es pot comparar amb una de ses que feien abans. I que quedí clar que no és que es gerrers en sapin manco; sa culpa és des procés d'industrialització, de sa fabricació tan nombrosa i ràpida. S'importància des temps ha canviat per complet, ara ni tan sols deixen reposar es fang, el reben avui i demà ja l'empren.

Aquest procés de degeneració se pot veure molt bé en es cas d'una de ses peces tradicionals més mallorquina, es

siurell. Anys enrera, de siurells, només se'n feien unes dates determinades en s'any: per Sant Marçal i per ses fires; ara, en fabriquen de cap a cap d'any de cara an es turistes. I és clar, ses formes han degenerat.

Ja' per acabar, què en pensau fer, d'aquesta col.lecció?

Aquest és un problema que el mos hem plantejat moltes vegades, però no el tenim gens clar. Continuarem engrandint sa col.lecció, i es nostros propòsit és que mai no se dispersi, perquè no perdi valor cultural. Si qualcú, algaidí o no, vol conèixer sa nostra col.lecció que mos vengui a veure, que la hi mostrarem amb molt de gust. D'allò que tenim manco és de ceràmica mallorquina, perquè la tenim a prop o l'hem deixada sempre per més endavant, però ara mos hi posarem.

Jerònia Oliver i Miquel Serra

una xerradeta amb...

RAFEL ANTICH

"Xaremec"

En Rafel Antich "Xaremec", algaidí, i n'Aina Mayol "Xiva", montuïrera, tenen a "Na Riera", sa seva finca d'Algaida, una col.lecció de peces de ceràmica popular, d'una importància tal que, quan la vérem, pensàrem que l'haviem de donar a conèixer. Per això, parlàrem una estona amb en Rafel.

Per què i quan començàreu aquesta col·lecció?

La començàrem devers l'any 72 o 73, perquè mos agradava s'artesanía popular; aleshores ja col·leccionàvem robes de llengos, però ho deixàrem anar perquè era molt car. Resulta que a una revista vérem una foto de sa casa des poeta Pablo Neruda amb un parell de ceràmiques, i tant mos agradaren que anàrem tot d'una a veure un tal Serra de Pòrtol, perquè mos fes unes d'iguals. A més a més, per aquell temps se publicaren dos llibres, "Guía de los alfares de España" de R. Vossen i Natacha Seseña i "Cerámica popular española" de J. Llorens Artigas, i ja no ho poguérem deixar.

Aproximadament, quantes peces teniu?

Enumerades, fotografiades i amb fitxa feta, exactament 1.440, ni una més ni una manco. Llavors en tenim un centenar sense registrar encara, però tot arribarà. I un centenar més ja no les podem classificar, perquè ja no recordam on les compràrem ni a qui.

Evidentment, no tenim ceràmica de tots els pobles de s'Estat Espanyol, però sí en tenim representativa de cada una de les diferents maneres que hi ha de fabricar-la; ceràmica feta amb roda de peu, com sa que es fa a Mallorca i a sa majoria de pobles d'Espanya; ceràmica femenina feta amb roda girada a mà, com per exemple sa de Moveros i Pereruela (Zamora); ceràmica femenina feta sense roda, com sa de Villarobledo (Albacete); ceràmica masculina feta sense roda ja només se'n fa a un poble, Calanda (Terol); ceràmica negra, que agafa aquest color amb so fum des coure, com sa de Llamas de

Mouro (Astúries) i sa de Verdú, La Bisbal i Quart (Catalunya); ceràmica negra, però no de fum, sinó perquè couen sa terra, només en fan a Faro (Astúries).

Veim que exclusivament teniu peces de ceràmica popular. Per què aquesta predilecció? Es que allò que se'n diu ceràmica artística no vos agrada?

Sí, sa ceràmica artística no mos agrada. Noltros només tenim ceràmica feta pes poble i per as poble. Volem tenir peces que qualche dia servesquin per estudiar com era sa vida des poble. I per això sa ceràmica artística no serveix.

De quina manera heu aconseguit arreplegar aquesta gran col·lecció?

Sobretot viatjant i anant directament an es gerrer, res de comprar a aquestes botigues per a turistes que hi ha a ses carreteres. Així i tot, en tenim una minoria comprada a botigues; per exemple,

(segueix a la plana anterior)